

Dział Obsługi Rady ds. Nauki i Doktorantów
WPŁYNĘŁO

01.07.2024

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Katedra i Zakład Pielęgniarstwa

Kierownik: prof. dr hab. Elżbieta Grochans

ul. Żołnierska 48, 71-210 Szczecin

tel. +48 91 48 00 910, fax +48 91 48 00 905, e-mail: zpropnp@pum.edu.pl

Szczecin 2024-06-25

**Recenzja osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego, organizacyjnego
i dydaktycznego dr Ewy Kobos**

**w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu**

Sylwetka Kandydatki

Dr n. o zdr. Ewa Kobos uzyskała tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa na Wydziale Pielęgniarstwa Akademii Medycznej w Lublinie w roku 1995. W roku 2012 uzyskała dyplom doktora nauk o zdrowiu nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: „Funkcjonowanie rodzin dzieci z cukrzycą typu 1”. W roku 2015 ukończyła również studia magisterskie w Wyższej Szkole Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych, na kierunku pedagogika nauczycielska uzyskując tytuł zawodowy magistra pedagogiki.

Kandydatka podnosiła swoje kwalifikacje poprzez kształcenie podyplomowe, uzyskując w 2017 roku dyplom specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa zachowawczego. W roku 2005 ukończyła również studia podyplomowe w zakresie ekonomiki zdrowia, zaś w roku 2000 z logopedii korekcyjnej. Aktywnie doskonaliła swój warsztat zawodowy, kończąc 20 kursów i szkoleń.

Dr Ewa Kobos od roku 2005 do chwili obecnej pracuje na Wydziale Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Zakładzie Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych, początkowo na stanowisku wykładowcy, obecnie jako adiunkt badawczo-dydaktyczny. W latach 2020–2024 pracowała również w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie (umowa – zlecenie), a w latach 1995–2002 w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie.

Informacje o osiągnięciu naukowym Kandydatki

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), osiągnięcie naukowe to cykl powiązanych tematycznie publikacji. W tym przypadku jest to cykl pt.: „**Psychospołeczne wskaźniki funkcjonowania osób chorych na cukrzycę w wybranych etapach życia**”, na który składa się pięć prac opublikowanych w latach 2020-2023 w czasopismach anglojęzycznych o zasięgu międzynarodowym o łącznym współczynniku **Impact Factor: 9,147**, liczbie punktów **MNiSW: 480**.

Warto podkreślić, że wszystkie prace są pracami oryginalnymi, a w trzech z nich Kandydatka jest pierwszym autorem:

1. Kobos E, Szewczyk A, Kokoszka-Paszkot J, Dziedzic B. *Factors associated with loneliness in patients with diabetes mellitus*. Nursing Open. 2020;8(1):517-524. **IF: 1,762; MNiSW: 100**
2. Kobos E, Szewczyk A, Świątkowska T, Kryczka T, Sienkiewicz Z. *Relationship between loneliness and blood glucose control in diabetes*. BMC Public Health. 2020;20(1):1-6. **IF: 3,295; MNiSW: 100**
3. Kobos E, Szewczyk A, Dziedzic B. *Perceived Loneliness in Children with and without Type 1 Diabetes. A cross-sectional study*. Clinical Diabetology 2023;12(6):345-352. **IF: 0,700; MNiSW: 100**
4. Dziedzic B, Sienkiewicz Z, Leńczuk-Gruba A, Kobos E, Fidecki W, Wysokiński M. *Prevalence of Depressive Symptoms in the Elderly Population Diagnosed with Type 2 Diabetes Mellitus*. International Journal of Environmental Research and Public Health. 2020;17(10). **IF: 3,390; MNiSW: 140**
5. Kurza D, Kobos E. *Diabetes distress in adult patients with type 1 and type 2 diabetes*. Medical Science Pulse 2022;16(4):56-65. **MNiSW:40**

Współczynnik wpływu IF poszczególnych prac wynosił od 3.390 do 0,700. We wszystkich pracach dr Ewa Kobos odgrywała wiodącą rolę, co zostało potwierdzone w szczegółowej analizie wkładu własnego Kandydatki każdej publikacji znajdującej się w dokumentacji wniosku, a także w oświadczeniach współautorów, potwierdzających Jej rolę.

Osiągnięcie naukowe stanowi cykl prac, które mogą być traktowane jako bardzo istotne doniesienie dotyczące problematyki psychospołecznego funkcjonowania chorych na cukrzycę w Polsce, w różnych grupach wiekowych (dzieci, młodzież, osoby dorosłe, osoby

65+). Badania dotyczą obszarów, które wymagają poprawy i wzmocnienia w zakresie tej problematyki.

Cukrzyca jest chorobą cywilizacyjną, jedną z najszybciej rozpowszechniających się chorób niezakaźnych współczesnego świata. Stale rosnąca liczba osób chorujących na cukrzycę staje się wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia. Według Międzynarodowej Federacji Diabetologicznej (*International Diabetes Federation, IDF*) w 2021 roku około 10,5% populacji w wieku 20-79 lat zmagало się z cukrzycą, a około 240 milionów ludzi na świecie jest nadal niezdiagnozowana. Przewiduje się, że do 2030 roku ogólna liczba chorych na cukrzycę wzrośnie do 643 milionów, a w 2045 roku przekroczy 783 milionów. Rocznie bezpośrednio z powodu cukrzycy umiera około 1,6 miliona ludzi. Istotnym faktem jest szybki wzrost zapadalności na cukrzycę wśród dzieci i młodzieży. Ponad 1,2 miliona młodych ludzi choruje na cukrzycę typu 1, z czego ponad połowa (54%) jest w wieku poniżej 15 lat. Europa posiada najwyższy wskaźnik zachorowalności na cukrzycę typu 1 wśród dzieci i młodzieży.

Również w Polsce liczba zachorowań na cukrzycę stale rośnie. Około 9,1% populacji dorosłych ma zdiagnozowaną cukrzycę, a szczególnie niepokojącym jest fakt stałego wzrostu liczby zachorowań na cukrzycę wśród osób poniżej 18 roku życia. Obok danych epidemiologicznych, biochemicznych i środowiskowych, istotne stają się psychospołeczne, ekonomiczne i socjodemograficzne czynniki życia chorych na cukrzycę oraz członków ich rodzin.

Wybór tematyki ma bardzo duże znaczenie dla nauk o zdrowiu, ponieważ dotyczy istotnych problemów psychospołecznego funkcjonowania chorych na cukrzycę.

Głównym celem prezentowanych w cyklu badań, była analiza wybranych wskaźników psychologicznego i społecznego funkcjonowania chorych na cukrzycę w różnym wieku oraz czynników z nimi związanych.

Kandydatka ustaliła cele szczegółowe w następujących obszarach badawczych i na podstawie analizy wyników badań i ich interpretacji sformułowała wnioski:

1. Ocena postrzegania samotności w grupie osób dorosłych chorych na cukrzycę oraz analiza czynników z nią związanych.

Osoby dorosłe chore na cukrzycę ogółem odczuwały umiarkowane poczucie samotności, wysoki poziom poczucia samotności wykazano u 16% pacjentów. Częstszej ocenie w zakresie ryzyka samotności powinni być poddawani pacjenci z powikłaniami przewlekłymi cukrzycy, będący w stanie wolnym, z niższym wykształceniem oraz pozostający bez pracy.

2. Analiza związku między postrzeganiem samotności a wyrównaniem metabolicznym cukrzycy.

Skurczowe ciśnienie tętnicze krwi było wyższe u osób z wyższym poczuciem samotności. Nie wykazano istotnej korelacji między poczuciem samotności a liczbą spełnionych kryteriów wyrównania metabolicznego.

3. Ocena postrzegania samotności u dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę typu 1.

Nie wykazano istotnej różnicy w poczuciu samotności u dzieci chorych na cukrzycę typu 1 oraz ich rówieśników nie chorujących na cukrzycę. Młodzież nie chorująca na cukrzycę istotnie wyżej postrzegała samotność w podskali poczucia braku bliskiego kontaktu z innymi ludźmi. Pomimo niewielkich różnic w samotności w porównaniu z dziećmi, które nie chorują na cukrzycę, ocena postrzegania samotności jest ważna podczas leczenia dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę typu 1, ponieważ uczucie to może mieć negatywny wpływ na ich samopoczucie psychiczne i fizyczne.

4. Analiza częstości występowania objawów depresji u osób w podeszłym wieku ze zdiagnozowaną cukrzycą typu 2 oraz czynników z nią związanych.

Grupę osób w wieku 65+ chorych na cukrzycę typu 2 z objawami lekkiej i głębokiej depresji w trzech czwartych stanowiły kobiety. Objawy głębokiej depresji istotnie częściej przejawiali pacjenci z dłuższym czasem trwania cukrzycy, leczeni lekami doustnymi w połączeniu z insuliną, u których rozwinęły się przewlekłe powikłania cukrzycy.

5. Ocena występowania dystresu cukrzycowego oraz czynników z nim związanych u pacjentów dorosłych chorych na cukrzycę.

Pacjenci z cukrzycą wykazywali umiarkowany poziom dystresu związanego z chorobą. Największe niedogodności spowodowane przez cukrzycę pacjenci wykazywali w zakresie obciążenia związanego z przestrzeganiem leczenia oraz obciążenia emocjonalnego. Chorzy na cukrzycę mieszkający na wsi, posiadający niższy poziom wykształcenia oraz niższy status materialny wykazywali wyższy dystres. Istotnie wyższy poziom dystresu wystąpił u pacjentów, którzy nie osiągnęli zalecanych wartości hemoglobiny glikowanej oraz Ci, u których rozwinęły się przewlekłe powikłania cukrzycy.

Uzyskane wyniki badań w cyklu „Psychospołeczne wskaźniki funkcjonowania osób chorych na cukrzycę w wybranych etapach życia” stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu. Są wartościowe, a uzyskane wnioski i zaproponowane postulaty są podstawą do wprowadzenia postępowania profilaktycznego wśród osób chorujących na cukrzycę. Obok wartości poznawczej, na podkreślenie zasługuje wartość praktyczna przeprowadzonych badań. Istotnym aspektem jest ocena poczucia samotności w tej grupie

chorych, prowadzona przez personel medyczny. Bardzo istotna jest również konieczność prowadzenia badań przesiewowych w kierunku depresyjności wśród osób po 65 roku życia ze zdiagnozowaną cukrzycą. Posiadanie i aktualizacja wiedzy personelu medycznego na temat psychospołecznego funkcjonowania pacjentów z cukrzycą i czynników wpływających na doświadczanie przez nich poczucia samotności może poprawić przestrzeganie i planowanie samokontroli cukrzycy przez pacjenta oraz leczenie cukrzycy. Ważne jest doskonalenie świadczeń w postaci porady diabetologicznej realizowanej przez pielęgniarki w POZ w ramach świadczenia opieki koordynowanej.

Lepsze zrozumienie społecznego funkcjonowania dzieci i nastolatków z przewlekłą chorobą jaką jest cukrzyca typu 1 jest niezbędne do realizacji prawidłowych działań leczniczo-opiekuńczych pracowników ochrony zdrowia, które pomogą uniknąć problemów społeczno-psychicznych, wynikających między innymi z poczucia samotności.

Wyniki prezentowanych powyżej badań stanowią kolejny krok do pełniejszego zrozumienia psychospołecznych aspektów życia chorych na cukrzycę, a także wskazują na konieczność podjęcia działań w kierunku realizacji badań przesiewowych i monitorowania wskaźników psychospołecznych w powiązaniu z osiąganiem celów terapeutycznych przez chorych na cukrzycę w praktyce klinicznej. Ponadto stanowią wartościowy materiał i impuls do poszukiwania dalszych metod podnoszących poziom wiedzy na temat powiązań między odczuwaniem samotności, natężeniem dystresu cukrzycowego, obecnością objawów depresji a wskaźnikami wyrównania metabolicznego cukrzycy.

Reasumując, „Psychospołeczne wskaźniki funkcjonowania osób chorych na cukrzycę w wybranych etapach życia” to cykl badań o charakterze interdyscyplinarnym, wnoszącym bardzo istotny wkład w rozwój nauk o zdrowiu. W badaniach wykorzystano nowatorskie narzędzia badawcze oraz uwzględniono związek samotności z wyrównaniem metabolicznym cukrzycy przy pomocy wielu, do tej pory niewykorzystywanych wskaźników. Wyniki badania w obszarze samotności u dzieci i młodzieży stanowią pierwszą próbę wypełnienia luki w badaniach, które były realizowane w latach 90-tych, bez porównań z rówieśnikami nie chorującymi na cukrzycę oraz w podziale na dzieci młodsze i młodzież. Uważam, że badania te są wartościowe i oceniam pracę dr n. o zdr. Ewy Kobos pozytywnie.

Informacje o dorobku naukowo-badawczym

Zgodnie z przedstawioną w dokumentacji „Analizą bibliometryczną” z dnia 12.01.2024 r., przygotowaną przez Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora,

dorobek naukowy dr n. o zdr. Ewy Kobos nie obejmował prac w czasopismach ze współczynnikiem IF, natomiast jest to osiem prac o łącznej wartości **36 pkt. MNiSW** oraz rozdziały w książkach. Po uzyskaniu stopnia doktora dorobek Kandydatki to czternaście oryginalnych prac, praca pogładowa, wielkośrodkowa, a także list do redakcji o łącznym współczynniku **IF: 35,037, MNiSW: 1405 pkt.** (łącznie z osiągnięciem naukowym) oraz 36 prac bez IF (oryginalne i pogładowe), o łącznej punktacji **MNiSW 909**. W czterech pracach z IF (bez osiągnięcia naukowego) oraz w dziesięciu pracach z punktacją MNiSW Kandydatka jest pierwszym lub ostatnim autorem. Opiniowana jest współredaktorką dziewięciu monografii krajowych i autorką/współautorką 63 rozdziałów w monografiach i podręcznikach krajowych bez punktacji MNiSW.

Dane dotyczące wszystkich publikacji dr Ewy Kobos to: **IF: 35,237, MNiSW: 2489**, liczba cytowań wg Web of Science: **144**, bez autocytowań: **142**, Indeks Hirscha: **6**, natomiast wg Scopus liczba cytowań bez autocytowań: **161**, z autocytowaniami: **164**, Indeks Hirscha: **7**.

Poza zaprezentowanym cyklem pięciu powiązanych tematycznie publikacji, będących podstawą do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, dorobek naukowy Kandydatki obejmuje następującą tematykę badawczą: psychospołeczne funkcjonowanie opiekunów dzieci chorych na cukrzycę typu 1, samopoczucie psychiczne i postrzeganie samotności w wybranych grupach społecznych oraz wsparcie społeczne w chorobie.

Najczęściej Kandydatka publikuje swoje prace w zagranicznych czasopismach o współczynniku oddziaływania **Impact Factor** nie większym niż **4,614, 140 pkt. MNiSW**. Wśród najczęściej powtarzających się czasopism w dorobku Opiniowanej można wskazać *International Journal of Environmental Research and Public Health* (**IF 4,614**).

W czasie dotychczasowej działalności naukowej Kandydatka brała udział w 146 konferencjach krajowych (67 referatów, 79 plakatów), w 47 konferencjach międzynarodowych (30 referatów, 17 plakatów) oraz w ośmiu konferencjach zagranicznych (trzy referaty, pięć plakatów). W ramach współpracy międzyuczelnianej była członkiem Komitetu Naukowego podczas 36 Konferencji krajowych i członkiem Komitetu Organizacyjnego 35 krajowych konferencji. Ponadto w ramach współpracy międzyuczelnianej była przewodniczącą sesji podczas dziesięciu konferencji. Dr Ewa Kobos jest członkiem Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego (PTP), członkiem Zarządu Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii (PFED) i członkiem *Foundation of European Nurses in Diabetes* (FEND). Jest również członkiem Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego (PTP). Kandydatka recenzowała prace w czasopismach naukowych: *Problemy Pielęgniarstwa*, *Pielęgniarstwo Polskie*, *Pielęgniarstwo XXI wieku* i *Nursing Open*.

W ramach informacji o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej w szczególności zagranicznej, można stwierdzić, że Kandydatka spełniła ten warunek poprzez realizację stażu i uczestnictwo w projektach międzyuczelnianych. Działalność Kandydatki została również potwierdzona przez publikacje będące wynikiem prowadzonej współpracy.

W aspekcie uczestnictwa w **realizacji projektów**, od roku 2023 Kandydatka jest członkiem zespołu projektu CARE4DIABETES – Zmniejszenie obciążenia chorobami zakaźnymi poprzez zapewnienie wielodyscyplinarnego leczenia cukrzycy typu 2. Realizacja projektu będzie trwała do 2026 roku, a partnerami projektu jest 14 państw członkowskich UE.

Od roku 2022 Dr Ewa Kobos jest członkiem zespołu badawczego Akademii Białskiej, realizującego w Polsce międzyuczelniany projekt dotyczący analizy postaw studentów pielęgniarstwa wobec osób z niepełnosprawnością fizyczną. Wyniki badania zostały opublikowane w artykule: *Tomczyszyn D, Pańczuk A, Ławnik A, i wsp. Nursing students' attitudes towards persons with physical disabilities. Cross-sectional study. Journal of Health Inequalities 2023;9(2):185-193.*

W 2020 roku Kandydatka była członkiem międzynarodowego zespołu FEND COVID-19 consortium realizującego projekt badania w 27 krajach Europy na temat: *Wpływ pandemii COVID-19 na osoby chorujące na cukrzycę oraz świadczenie im usług przez placówki opieki zdrowotnej w Europie.* Wyniki badań zostały opublikowane w *Diabetic Medicine. 2021;38(5):1-10.*

W tym samym roku w ramach współpracy z prezes Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii mgr Alicją Szewczyk i konsultantami wojewódzkimi w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego, dr Ewa Kobos zrealizowała badania na temat: *Poczucie samotności a wyrównanie metaboliczne choroby u pacjentów z cukrzycą (Kobos E, Szewczyk A, Świątkowska T, Kryczka T, Sienkiewicz Z. Relationship between loneliness and blood glucose control in diabetes. BMC Public Health. 2020;20(1): 1-6.)*

W 2010 roku Kandydatka zrealizowała projekt *Funkcjonowanie rodzin dzieci chorych na cukrzycę typu 1* w ramach grantu MNiSW (numer projektu: N N404 194039, okres realizacji 2010-2012). W ramach tego projektu badawczego Kandydatka obroniła pracę doktorską oraz opublikowała wyniki badań w trzech recenzowanych czasopismach: *Kobos E, Imiela J. Stan emocjonalny opiekuna dziecka z cukrzycą typu 1 jako czynnik różnicujący realizację funkcji rodziny. Hygeia Public Health 2012;47(3):330-335; Kobos, Imiela J. Factors affecting the level of burden of caregivers of children with type 1 diabetes. Applied*

Nursing Research 2015;28(2):142-149; Kobos E, Imiela J, Leńczuk-Gruba A. Diabetes, child care, and performance of family functions. Studia Medyczne 2017;33(1):17-25.

Dr n. o zdr. Ewa Kobos odbyła miesięczny **staż naukowy** w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH — Państwowym Instytucie Badawczym w Zakładzie Promocji Zdrowia i Prewencji Chorób Przewlekłych. Staż potwierdzony jest stosownym zaświadczeniem, który Kandydatka umieściła w dokumentacji. Program stażu był związany z zagadnieniami z zakresu nauk o zdrowiu, w szczególności dotyczącymi diagnozy stanu zdrowia populacji oraz realizacji i monitoringu zadań zdrowia publicznego w Polsce.

W ramach **współpracy międzyuczelnianej** dr Ewa Kobos zrealizowała liczne projekty, dotyczące współorganizowania konferencji, przygotowania podręczników i innych opracowań. W ramach współpracy WUM z UJ w przygotowaniu jest książka „Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych”, gdzie Kandydatka będzie redaktorem naukowym i autorem podrozdziałów. Dr Ewa Kobos jest również współautorem rozdziału na temat wykorzystania klinimetrii w diabetologii w publikacji: *Kobos E, Hornik B, Szewczyk A. Narzędzia w diabetologii, pod redakcją Głowackiej M, Słodki M. „Evidence Based Medicine, Evidence Based Practice Nursing. Klinimetria w doskonaleniu jakości świadczeń zdrowotnych i kształcenia na kierunkach medycznych”*, a także współautorem opracowania *Szewczyk A, Ostrzycka B, Kobos E, Piątrzak M. „Porady edukacyjne i dietetyczne realizowane w podstawowej opiece zdrowotnej w ramach świadczenia opieki koordynowanej. Diagnostyka i leczenie cukrzycy”*.

Reasumując mogę potwierdzić, że dotychczasowy dorobek naukowy dr n. o zdr. Ewy Kobos jest bogaty, realizowany systematycznie, jest ukierunkowany na konkretne działania i stanowi duży wkład w rozwój nauk o zdrowiu.

Osiągnięcia dydaktyczne

Dr n. zdr. Ewa Kobos realizuje działalność dydaktyczną prowadząc zajęcia na różnych kierunkach Wydziału Nauk o Zdrowiu WUM. Obecnie jest to głównie kierunek pielęgniarstwo i zajęcia między innymi z pedagogiki, praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych, poradnictwa w pielęgniarstwie i Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Kandydatka realizuje również zajęcia w ramach kształcenia podyplomowego ze specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego organizowane przez Centrum Kształcenia Podyplomowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dr Ewa Kobos była organizatorem i kierownikiem kursu specjalistycznego dla pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie opieki geriatrycznej, a także kursu dokształcającego dla terapeutów środowiskowych w zakresie opieki geriatrycznej, realizowanych w ramach projektu systemowego Wsparcie systemu kształcenia ustawicznego personelu medycznego w zakresie opieki geriatrycznej współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Dr n. zdr. Ewa Kobos była promotorem 69 prac magisterskich i 27 prac licencjackich oraz recenzowała ogólnie 47 prac licencjackich i magisterskich na kierunku pielęgniarstwo i zdrowie publiczne.

Otrzymała również wiele nagród zespołowych za osiągnięcia dydaktyczne, a także srebrny krzyż zasługi w 2017 roku i brązowy krzyż zasługi w 2011 roku.

Przedstawione powyżej dowody pracy i zaangażowania dydaktycznego Kandydatki są podstawą do docenienia jej działalności dydaktycznej. Oceniam Jej działalność dydaktyczną pozytywnie.

Osiągnięcia organizacyjne i popularyzujące naukę

Dr n. zdr. Ewa Kobos pełni funkcję członka komisji ds. Egzaminów Dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo, jest koordynatorem przedmiotu praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych, w 2023 roku była członkiem zespołu powołanego na Wydziale Nauk o Zdrowiu WUM, który przygotował wnioski o przeprowadzenie oceny niezbędnej do utrzymania akredytacji KRASZPiP na kierunku pielęgniarstwo. Pełniła funkcję sekretarza podczas dwóch obron prac doktorskich oraz była członkiem Komisji ds. Jakości Kształcenia Podyplomowego realizowanego w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

Kandydatka prowadziła liczne warsztaty, a także pikniki promujące Wydział Nauk o Zdrowiu oraz spotkania mające na celu propagowanie nauki we współpracy ze studentami WUM w ramach Warszawskiego Festiwalu Nauki.

Dr Ewa Kobos w ramach popularyzacji nauki w środowisku akademickim, zawodowym i lokalnym współorganizowała i uczestniczyła w licznych spotkaniach, warsztatach, szkoleniach, obejmujących tematykę promowania zdrowia, profilaktyki i postępowania w cukrzycy, programów edukacyjnych popularyzacji wiedzy zdrowotnej wśród dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców, a także poznawania i promowania zawodu pielęgniarki.

Bardzo duże zaangażowanie Kandydatki i systematyczne działanie potwierdzone w bardzo licznych aktywnościach stanowią w mojej opinii dowody potwierdzające kompetencje dr n. zdr. Ewy Kobos w obszarze osiągnięć organizacyjnych i popularyzujących naukę.

Wnioski końcowe

Na podstawie otrzymanych dokumentów wraz z załącznikami, po ich wnikliwym przeanalizowaniu, stwierdzam, że przedstawione mi do oceny osiągnięcie naukowe, dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny dr n. o zdr. Ewa Kobos spełnia warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.). Oceniane osiągnięcie naukowe obejmujące cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. **„Psychospołeczne wskaźniki funkcjonowania osób chorych na cukrzycę w wybranych etapach życia”** wskazuje na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu.

Rekomenduję Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dr n. zdr. Ewę Kobos do stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu.

Kierownik Katedry i Zakładu Pielęgniarstwa PUM
Prof. dr hab. n. med. i n. zdr. Elżbieta Grochans